

**Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2015. június 25-i ülésére**

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendeletének - 2015. március 1. napjától hatályos módosítások - utólagos hatásvizsgálata

Az előterjesztést készítette:

Rostásné Rapcsák Renáta
Intézményi referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta

Pénzügyi Ellenőrző Bizottság
Önkormányzati Bizottság

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László sk.
jegyző

Előterjesztés
Lajosmizse Város Önkormányzata
Képviselő-testületének 2015. június 25-i ülésére

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendeletének - 2015. március 1. napjától hatályos módosítások - utólagos hatásvizsgálata

Iktatószám: LMKOH/20/10/2015.

Tisztelt Képviselő-testület!

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015. február 19-i ülésén tárgyalta Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012.(III.30.) rendeletének (továbbiakban: Rendelet) módosítását. A rendelet-módosítással egyidejűleg elfogadásra került a 14/2015. (II.19.) határozat, melynek értelmében Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy elfogadja Belusz László képviselő javaslatát, mely arra irányult, hogy a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény – települési támogatással összefüggő – végrehajtási rendeletének megjelenését követő 3 hónap elteltével kerüljön felülvizsgálatra Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendelete.

Mivel a szociális kérdések szabályozása kiemelt jelentőséggel bír, s jellemzően a társadalom legveszélyeztetettebb személyi körét érinti ezen a területen az utólagos hatásvizsgálat elvégzése kiemelten fontos.

Az utólagos hatásvizsgálat követelményeit a Jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) az alábbiak szerint szabályozza:

21. § (1) A miniszter folyamatosan figyelemmel kíséri a feladatkörébe tartozó jogszabályok hatályosulását, és szükség szerint lefolytatja a jogszabályok - a 17. § (2) bekezdésében meghatározott szempontok szerinti - utólagos hatásvizsgálatát, ennek során összeveti a szabályozás megalkotása idején **várt** hatásokat a **tényleges** hatásokkal.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hatásvizsgálat lefolytatásáról az általa alkotott rendelet esetén a Magyar Nemzeti Bank elnöke, az önálló szabályozó szerv vezetője, az **önkormányzati rendelet esetén a jegyző gondoskodik.**

A Jat. hivatkozott 17. § (2) bekezdése az alábbiakról rendelkezik:

„**Jat. 17. § (2)** A hatásvizsgálat során vizsgálni kell

a) a tervezett jogszabály **valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen**

aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait,

ab) környezeti és egészségi következményeit,

ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint

b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és

c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

Fentiekre figyelemmel jelen hatásvizsgálat mutatja a jogalkalmazás gyakorlati eredményeit: a megállapított támogatási összegek adatait, az esetleges elutasítások arányát, az új támogatás-típusokról kialakított társadalmi véleményt, fellebbezések adatait.

Utólagos hatásvizsgálat

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendeletének (továbbiakban: Rendelet) - 2015. március 1. napjától hatályos módosításairól

A 2015. március 1. napjától hatályos Rendelet-módosítás jelentősnek ítélt hatásai:

1. A Rendelet társadalmi, gazdasági, költségvetési hatása:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2. §-a szerint a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam a központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. évi költségvetéséről szóló 3/2015. (II.20.) rendeletének az Ellátottak pénzbeli juttatásai c. 9. melléklet 15. sora tartalmazza a települési támogatások eredeti előirányzatát, amely 14.900.000 Ft - a teljesítés 2015. április 30. napjáig 2.151.725 Ft.

A.) A települési támogatás (korábban önkormányzati segély) alakulása a 2015. január 1-2015. május 31-ig terjedő időszakban (WINSZOC program adatai alapján készült)

Hónap 2015.	Támogatásban részesített (fő)	Eset száma	Összeg	Támogatás legalacsonyabb összege	Támogatás legmagasabb összege	Megjegyzés
Január						
önkormányzati segély (temetési segéllyel együtt)	231	234	774.748.-	244.-	20.000.-	
Február						
önkormányzati segély (temetési segéllyel együtt)	96	98	462.868.-	760.-	20.000.-	
Március						
Települési támogatás (Temetési segély)	6	6	117.000.-	18.500.- (hamvasztásos temetés)	20.000.- (koporsós temetés)	
Rendkívüli települési támogatás Mindösszesen	107	107	308.037.	---	---	
Ebből: gyógyszerköltség támogatása	16	16	37.037.-	830.-	3.857.-	
élelmiszer, útiköltség stb.	91	91	271.000.-	1.000.-	10.000.-	
Április						
Települési támogatás (Temetési segély)	3	3	60.000.-	20.000.-	20.000.-	
Rendkívüli települési támogatás Mindösszesen	109	110	319.404.-	---	---	
Ebből:	19	19	43.404.-	991.-	4.067.-	

gyógyszerköltség támogatása						
élelmiszer, útiköltség stb.	90	91	276.000.-	1.000.-	20.000.-	
Május						
Települési támogatás (Temetési segély)	4	4	74.000.-	18.500.-	18.500.-	
Rendkívüli települési támogatás Mindösszesen	60	61	222.870.-	---	---	
Ebből: gyógyszerköltség támogatása	20	20	56.870.-	685.-	7.081.-	
élelmiszer, útiköltség stb.	40	41	166.000.-	1.000.-	30.000.-	

B.) A lakásfenntartási támogatásra kifizetett támogatások

Hónap 2015.	Támogatásban részesített (fő)	Eset száma	Összeg	Támogatás legalacsonyabb összege	Támogatás legmagasabb összege
2015. január	293		1.373.500.-	2.500.-	10.100.-
2015. február	269		1.276.400.-	2.500.-	10.100.-
2015. március	213	---	1.002.800.-	2.500.-	10.100.-
2015. április	190	---	900.270.-	2.500.-	10.100.-
2015. május	178	---	842.400.-	2.500.-	10.100.-

Az A.) táblázat számszaki adatai mögött az alábbi tények jelennek meg:

- A havonkénti átlagos segélyezett létszám kb. 120 főt jelent, amely létszám csökkenő tendenciát mutat. A 2015. január havi kirívóan magas 231 segélyezett fő indoka az volt, hogy a rendszeres segélyek (decemberi és januári ellátások) kifizetése még 2014. decemberében megtörténtek, így gyakorlatilag 2015. januárjában ellátás folyósítására nem került sor.
- A 2015. március 1. napján indult közfoglalkoztatási programban 27 fő kezdte meg a munkát többféle munkakörben. A foglalkoztatottak egy része az intézményekben, egy része a parkban végez munkát. A program 2015. augusztus 31-ig tart, napi 8 órás munkavégzéssel. A közfoglalkoztatási programban részt vevők száma nagyban meghatározza a segélyigények benyújtásának számát is. Meghatározza továbbá - és fenti táblázatból jól látható -, hogy az időmunkák lehetősége szintén csökkenti a segélyezett kör igényléseinek számát. A programban 2 fő munkavezetői feladatokat is ellát, bérezése a szakképzettséget nem igénylő vezetői bér bruttó 87.400.- Ft, a közfoglalkoztatási bér bruttó 79.155.- Ft.
- Az előbbi közfoglalkoztatási programmal párhuzamosan 2015. június 1. napjától a parlagrafüntesítési programban 6 fő vesz részt, bruttó 79.155.- Ft bérezésért.
- Az esetek számából jól látható, hogy 7 esetben fordult az elő az 5 hónap alatt, hogy egy személy egy hónapon belül többször is segélyben részesült.

A 2015. február 28. napjáig önkormányzati segélynek nevezett, tartalmában a mostani rendkívüli települési támogatásnak megfelelő támogatásra 2015. január 1-től 2015. május 31. napjáig 2.087.927.- Ft összeg került kifizetésre. A támogatás legkisebb összege 244.- Ft, a legmagasabb összege 30.000.- Ft volt.

A rendelet módosítását követően települési támogatásként meghatározott temetési segély összege továbbra is koporsós temetés esetén 20.000.- Ft, hamvasztásos temetés esetén 18.500.- Ft volt. Temetési segélyben 2015. március 1. napjától 13 fő részesült.

A B.) táblázatból jól látszik, hogy az elmúlt három hónapban az ún. ”kifutó ellátások”, mint például a lakásfenntartási támogatások száma hónapról hónapra csökken. A lakásfenntartási támogatás önkormányzatra eső költsége az ellátás 10%-a.

Írásban benyújtott rendkívüli települési támogatás elutasítására nem került sor. E támogatás minden rendkívüli élethelyzetben támogatást jelent a kérelmezőnek, a támogatás összegének alapjául szolgáló kérelem indokolása az, amely mérlegelésre ad lehetőséget, amellyel a kifizetett támogatás összege szabályozható. A kérelmet leggyakrabban élelemre, útiköltségre (orvoshoz, intézetben lévő gyermek látogatásához, Munkaügyi Központhoz), közüzemi díjra vagy gyógyszerre kéri az ügyfelek.

A módosításban új elemként jelent meg a támogatás kifizetési formájának választási lehetősége. Mindhárom kifizetési móddal: - házipénztár, - folyószámlára történő utalás, postai úton történő kifizetés – élnek az ügyfelek. Jellemzően az idősebbek, nyugdíjasok választják a folyószámlára vagy postai úton történő kifizetési módot valószínűleg a nyugdíj folyósításának megfelelően.

2. A Rendelet Környezeti és egészségi következményei:

A Rendelet-módosítás a rendkívüli élethelyzetbe került lajosmizsei lakosok életkörülményeinek javítását segíti. Az élelemhez, gyógyszerhez-nemjutásnak egészségi következményei is lehetnek.

3. A Rendelet adminisztratív terheit befolyásoló hatások: A rendkívüli települési támogatás azonnali kifizetése esetenként többlet terhet ró a Hivatali dolgozókra.

A Rendelet kérelem nyomtatványának (2. melléklet) tartalmazza azt, hogy a kért támogatást megállapítása esetén a kérelem indokolására megjelölt célra használja fel a kérelmező, és azzal 60 napon belül elszámol.

Ez az elszámolás azonban a gyakorlatban nem minden esetben valósul meg. A támogatásokkal foglalkozó kollégán a nyilvántartásában megjelöli azt, aki nem tett eleget elszámolási kötelezettségének, így amennyiben esetleg ismételt támogatási kérelemmel fordulna az Önkormányzathoz a korábbi elszámolási kötelezettségét jelzi.

Jó gyakorlat lehetne - azonban költséges - hogy felszólításra kerüljenek azok a támogatásban részesítettek akik elszámolási kötelezettségüknek nem tettek eleget.

4. A Rendelet megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

Az 1993. évi III. tv. 134/E. § alapján a Rendelet felülvizsgálata 2015. február 28-ig kötelező feladat volt. A Képviselő-testület 14/2015.(II.19.) határozata alapján a Rendelet június hónapban történő felülvizsgálatát el kell végezni.

5. A Rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A jelenlegi hatályos rendeletehöz a személyi, tárgyi, pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak. További ellátási, támogatási formák bevezetésével, az ügyfélkör esetleges bővülésével plusz ügyintéző válhat szükségessé.

II. A szociális rendelet módosításához kapcsolódó törvényességi javaslatok

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal 2015. május 29-én készített Törvényességi Felügyeleti Tájékoztatója bemutatja a törvényességi felügyelet szociális célvizsgálatának megállapításait. A megállapítások kitérnek a korábbi előkészületekre, magára a törvényességi felügyeleti célvizsgálatra és a vizsgálatok során tett olyan megállapításokra, amelyek az előzetes tájékoztatókban nem jelentek meg.

A tájékoztató néhány olyan pontjára térek ki kizárólag, amely a rendelet-módosításakor vagy időközben felmerült.

Előbbiekben említett tájékoztató részletesen kitér a rászorultsági elv fontosságára, vagyis a helyi sajátosságokat tükröző – egyéb – **települési támogatások** vonatkozásában arra hívja fel a figyelmet, hogy olyan támogatásokat szerepeltessenek az önkormányzatok a szociális tárgyú rendeleteikben, melyek – a jogosultsági szempontokat alapul véve – a szociális juttatások közé sorolhatók. A jogosultsági feltételek rászorultság alapján és nem valamilyen személyi állapot fennállását alapul véve kerüljenek megállapításra.

Az Sztv. 1. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzatok az Sztv-ben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. Ez a jogszabályi rendelkezés tehát jogalkotói szabadságot biztosít a helyi önkormányzatok számára, ugyanakkor – álláspontjuk szerint – minden, szociális ellátás keretében biztosított támogatásnál a szociális rászorultság elvét kell érvényesíteni, önmagában egy állapot fennállása nem alapozza meg egy szociális ellátás megteremtését.

Ezt az álláspontot erősíti az Sztv. 25 § (3) bekezdése mely szerint:

„**25. § (3) Szociális rászorultság esetén** a jogosult számára

a) a járási hivatal - az e törvényben meghatározott feltételek szerint -

aa) időskorúak járadékát,

ab) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ac) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,

ad) a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj);

b) a képviselő-testület - az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást

állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).”

A Törvényességi Felügyeleti Főosztály véleménye szerint – a fent hivatkozott Sztv. 25. § (3) bekezdése alapján - a pénzbeli formában nyújtott települési támogatás esetében is feltételezni kell az arra való rászorultságot. Megítélésük szerint ebből közvetlenül következik azt is, hogy a természetbeni formában megállapított települési támogatás esetében is szükséges rászorultságon alapuló jogosultsági feltétel előírása. Ha feltétlenül a szociális rendeletben kívánja a képviselő-testület az ilyen jellegű támogatást szabályozni, akkor kellően széles, a célzott személyi kört magába foglaló szociális feltételeket célszerű megfogalmazni.

Támogathatóbb példának tekintik azt a fajta szabályozási technikát, amikor is az adott települési önkormányzat a települési iskolakezdési támogatást, otthonteremtési támogatást (mely esetben rászorultságon alapuló jogosultsági feltétel nem kerül kitöltésre), a települési, illetve egyéb szociális támogatásokat szabályozó rendeletről különálló rendeletben szabályozza.

Fentiek alapján tehát a Törvényességi Felügyeleti Főosztály javaslata az, hogy **a rászorultsági feltételeket nélkülöző települési támogatási formákat ne állapítsanak meg a szociális tárgyú rendeleteikben.**

A tájékoztató kitér a lakókörnyezet rendezettsége, mint jogosultsági feltétel meghatározására is. Az Sztv. 2015. április 1-jét megelőzően az aktív korúak ellátására, 2015. március 1. napját megelőzően pedig a normatív lakásfenntartási támogatásra vonatkozóan adott felhatalmazást a jogosultsági feltételek megállapítására. 2015. április 1. napjára az Sztv.-ből kikerült minden **a lakókörnyezet rendezettségére**, mint jogosultsági feltétel előírására vonatkozó, „direkt” felhatalmazó rendelkezés.

Az Sztv. 132. § (4) bekezdésének g) pontjában foglaltakra figyelemmel, miszerint a helyi jogalkotó felhatalmazást kapott a települési támogatás jogosultsági feltételeinek, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályozására vonatkozó rendelkezések megalkotására, továbbá kizáró rendelkezés erre vonatkozóan sem az Sztv.-ben, sem egyéb magasabb szintű jogszabályban nem található, ezért a Törvényességi Főosztály véleménye szerint **adott a jogi lehetőség** a lakókörnyezet rendezettségére vonatkozó jogosultsági feltétel meghatározására. Ugyanakkor álláspontjuk szerint a szabályozásnak e

tárgykörben vannak **korlátai, analógia** útján figyelemmel kell lennie a Kúria Önkormányzati Tanácsának ítélkezési gyakorlatára is.

A szabályozás legyen egyértelmű, világos, továbbá részben olyan tevékenységet várjon el, melyre az ingatlant használó, tulajdonos más jogszabály előírása alapján köteles, továbbá e más jogszabály következményről, eljárásról nem rendelkezik.(1/1986. (II.21.)ÉVM-EüM együttes rendelet). További szempont, hogy a szociális kérelmező részéről e kötelezettségek teljesítése nem igényelhet pénzügyi ráfordítást, nem avatkozhat a kérelmező ún. magánszférájába. A végrehajtás során is figyelni szükséges arra, hogy a jogalkalmazó ne lépje túl az ellenőrzés során a szabályozásban előírtakat; a közterület tisztántartását igényelheti, a közterületi zöldfelület ún. „gondozását” nem. (Önkormányzati Tanács köztisztasági tárgykörben hozott döntése Kör-5015/2012/6.)

Kérem a T. Képviselő-testületet az utólagos hatásvizsgálat elfogadására, és az esetleges új ellátásokra javaslatot tenni.

Határozat-tervezet

.../2015.(.....) ÖH

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendeletének - 2015. március 1. napjától hatályos módosítások - utólagos hatásvizsgálata

Határozat

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendeletének - 2015. március 1. napjától hatályos módosítások - utólagos hatásvizsgálatát áttekintette és elfogadja.

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: 2015. június 25.

Lajosmizse, 2015. június 16.

Basky András sk.
polgármester